

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2012. szeptember 5.*

„Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés — 2002/584/IB kerethatározat — Európai elfogatóparancs és a tagállamok közötti átadási eljárások — A 4. cikk 6. pontja — Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okai — Végrehajtás a nemzeti jogban — A kibocsátó tagállam állampolgárságával rendelkező elfogott személy — Szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs — Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának lehetőségét az említett állam állampolgárságával rendelkező keresett személyek esetére fenntartó tagállami jogszabály”

A C-42/11. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a cour d'appel d'Amiens (Franciaország) a Bírósághoz 2011. január 31-én érkezett, 2011. január 18-i határozatával terjesztett elő az előtte a

João Pedro Lopes Da Silva Jorge

ellen kiadott európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatban folytatott eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot és U. Löhmus tanácselnökök, A. Rosas, E. Levits, A. Ó Caoimh (előadó), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: R. Šereš tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2012. január 31-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- J. P. Lopes Da Silva Jorge képviseletében D. Fayein-Bourgeois avocat,
- a francia kormány képviseletében G. de Bergues, J.-S. Pilczer és B. Beaupère-Manokha, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviseletében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

- a holland kormány képviselőjében C. Wissels és M. Bulterman, meghatalmazotti minőségben,
  - az osztrák kormány képviselőjében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,
  - a lengyel kormány képviselőjében M. Szpunar, M. Arciszewski és B. Czech, meghatalmazotti minőségben,
  - az Európai Bizottság képviselőjében W. Bogensberger és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2012. március 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o., a továbbiakban: kerethatározat) 4. cikkének 6. pontja, valamint az EUMSZ 18. cikk értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet kábítószer-kereskedelem miatt kiszabott ötéves szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából a lisszaboni büntetőbíróság (Portugália) által a Franciaországban lakó portugál állampolgár J.P. Lopes Da Silva Jorge ellen 2006. szeptember 14-én kibocsátott európai elfogatóparancs franciaországi végrehajtása keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 A Strasbourgban, 1983. március 21-én kelt, az elítélt személyek átszállításáról szóló egyezmény (kihirdette az 1994. évi XX. törvény) 2. cikkének 2. pontja szerint:

„Az egyik Fél területén elítélt személy a kiszabott büntetés letöltése céljából a jelen Egyezmény rendelkezéseinek megfelelően a másik Fél területére átszállítható. Az elítélt kérheti akár az Ítélező Államtól, akár a Végrehajtó Államtól, hogy a jelen Egyezmény alapján szállítsák át.”

- 4 Ezen egyezmény 3. cikke szerint:

„1. Az elítélt személy az Egyezmény alapján csak az alábbi feltételek fennforgása esetén szállítható át:

- a) ha a Végrehajtó Állam állampolgára;

[...]

4. Bármelyik állam bármikor az Európa Tanács Főtitkárához intézett nyilatkozatban meghatározhatja, hogy felfogása szerint az Egyezmény alkalmazása során mit ért az »állampolgár« kifejezésen.”

Az uniós jog

A 2002/584 kerethatározat

- 5 A 2002/584 kerethatározat (1) és (5)–(8) preambulumbekzdésében a következók szerepelnek:

„(1) Az 1999. október 15–16-i tamperei Európai Tanács következtetései és különösen azok 35. pontja szerint a tagállamok között az olyan személyekre vonatkozó alakszerű hivatalos kiadási eljárást, akik jogerős elítélésüket követően menekülnek az igazságszolgáltatás elöl, el kell törölni, a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyeket érintő kiadási eljárást pedig fel kell gyorsítani.

[...]

(5) Az Uniónak abból a kitűzött céljából, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségévé váljon, következik a tagállamok közötti kiadás eltörlése és annak az igazságügyi hatóságok közötti átadási rendszerrel való felváltása. [...] A tagállamok között mindeddig irányadó hagyományos együttműködési kapcsolatokat a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségében a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok szabad mozgásán nyugvó rendszernek kell felváltania mind az ítélelethozatal előtti, mind az azt követő szakaszban.

(6) Az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének, amelyre az Európai Tanács az igazságügyi együttműködés »sarokköveként« utalt.

(7) Mivel az 1957. december 13-i európai kiadási egyezményre épülő többoldalú kiadási rendszer felváltását a tagállamok egyoldalúan eljárva nem képesek kielégítően megvalósítani, és e cél – nagyságát és hatásait tekintve – az unió szintjén jobban megvalósítható, a Tanács az [EU 2. cikkben] és az [EK 5. cikkben] foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. [...]

(8) Az európai elfogatóparancs végrehajtásaként hozott határozatokat megfelelően ellenőrizni kell, ami azt jelenti, hogy annak a tagállamnak az igazságügyi hatósága határoz az átadásról, amelyben a keresett személyt elfogták.”

- 6 A 2002/584 kerethatározat 1. cikke a következőképpen határozza meg az európai elfogatóparancsot és az annak végrehajtására vonatkozó kötelezettséget:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

[...]”

- 7 Ugyanezen kerethatározat 3. cikke „[a]z európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező megtagadásának” három okát sorolja fel.

- 8 A 2002/584 kerethatározat 4. cikke, amely az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okaira vonatkozik, hét pontban sorolja fel ezen okokat. E tekintetben a 6. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A végrehajtó igazságügyi hatóság az alábbi esetekben tagadhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását:

[...]

- 6) ha az európai elfogatóparancsot szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, amelynek [helyesen: annak] állampolgára vagy lakosa, és ez az állam vállalja, hogy saját hazai joga szerint végrehajtja a büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést”.

A 2008/909 kerethatározat

- 9 A kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben hozott, szabadságvesztés-büntetéseket kiszabó vagy szabadságelvonással járó intézkedéseket alkalmazó ítéleteknek az Európai Unióban való végrehajtása céljából történő alkalmazásáról szóló, 2008. november 27-i 2008/909/IB tanácsi kerethatározat (HL L 327., 27. o.) (2) és (4) preambulumbekkezdésében a következők szerepelnek:

„(2) A Tanács 2000. november 29-én a tamperei következtetésekkel összhangban intézkedési programot fogadott el a kölcsönös elismerés elvének büntetőügyekben történő alkalmazásáról (HL 2001. C 12., 10. o.), amelyben felszólított a szabadságvesztés-büntetést kiszabó jogerős ítéletek kölcsönös elismerésére szolgáló modern mechanizmusok szükségességének értékelésére (14. intézkedés), valamint az elítélt személyek átszállítása elvének az egyik tagállamban lakóhellyel rendelkező személyekre való alkalmazásának kiterjesztésére (16. intézkedés).

[...]

- (4) Valamennyi tagállam megerősítette az Európa Tanácsnak az elítélt személyek átszállításáról szóló, 1983. március 21-i egyezményét. Az egyezmény értelmében az elítélt személyek a velük szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés fennmaradó részének letöltése céljából csak az állampolgárságuk szerinti államba, és csak az érintett személy, valamint az érintett államok hozzájárulásával szállíthatók át. Az egyezmény 1997. december 18-i kiegészítő jegyzőkönyvét – amely bizonyos feltételekkel lehetővé teszi a személy hozzájárulása nélküli átszállítást – még nem erősítette meg minden tagállam. A fenti jogi eszközök egyike sem rendelkezik olyan alapkötelezettségről, amely szerint a büntetés vagy végzés végrehajtása céljából az elítélt személyeket át kellene venni.”

- 10 E kerethatározat „Célkitűzés és hatály” című 3. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„E kerethatározat célja azon szabályok megállapítása, amelyek értelmében a tagállamok az elítélt személy társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében elismernek egy ítéletet és végrehajtják a büntetést.”

- 11 Az említett kerethatározat „A végrehajtásra vonatkozó jog” című 17. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A büntetés végrehajtását a végrehajtó állam joga szabályozza. Kizárólag a végrehajtó állam hatóságai jogosultak dönteni – a (2) és (3) bekezdésre is figyelemmel – a végrehajtási eljárásokról és az összes, ezekkel kapcsolatos intézkedés meghatározásáról, beleértve a korai [helyesen: az előrehozott] vagy feltételes szabadságra bocsátás okait is.”

- 12 Ugyanezen kerethatározat „Az európai elfogatóparancs kiadását követően hozott büntetések [helyesen: Az európai elfogatóparancs alapján hozott, büntetőjogi felelősséget megállapító határozatok] végrehajtása” című 25. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A [2002/584] kerethatározat sérelme nélkül, e kerethatározat rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni [helyesen: alkalmazni kell] – olyan mértékben, amennyire azok összhangban vannak azon [helyesen: az említett] kerethatározat rendelkezéseivel – a büntetések olyan esetekben történő végrehajtására, amikor a tagállam azon [helyesen: az említett] kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése szerinti esetekben vállalja a büntetés végrehajtását, vagy azon [helyesen: ugyanezen] kerethatározat 5. cikkének (3) bekezdése szerint eljárva azt a feltételt szabta meg, hogy a személyt a büntetés letöltése céljából vissza kell szállítani az érintett tagállamba az elítélt személy büntetlenségének elkerülése céljából.”

- 13 A 2008/909 kerethatározat 26. cikkének – amely a címe szerint a más megállapodásokkal és megegyezésekkel való kapcsolatra vonatkozik – (1) bekezdése szerint:

„2011. szeptember 5-től – a tagállamok és harmadik államok közötti alkalmazásuk, valamint a 28. cikk szerinti átmeneti alkalmazásuk sérelme nélkül – ez a kerethatározat lép az alábbi, a tagállamok közötti kapcsolatokban alkalmazandó egyezmények megfelelő rendelkezéseinek helyébe:

– az elítélt személyek átszállításáról szóló, 1983. március 21-i európai egyezmény, valamint annak 1997. december 18-i kiegészítő jegyzőkönyve;

[...]”

- 14 E kerethatározat 28. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A 2011. december 5. előtt kézhez kapott kérelmekre továbbra is az elítélt személyek átszállításáról szóló meglévő jogi eszközök az irányadók. Az ezen időpont után érkező kérelmekre nézve a tagállamok által e kerethatározat értelmében elfogadott szabályok az irányadók.”

- 15 Az említett kerethatározat 29. cikkének (1) bekezdése szerint:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy e kerethatározat rendelkezéseinek 2011. december 5-ig megfeleljenek.”

A francia jog

- 16 A büntetőeljárásról szóló francia törvénykönyv 695-24. cikke szerint:

„Az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadható:

[...]

2. ha a szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából keresett személy francia állampolgár, és a hatáskörrel rendelkező francia hatóságok vállalják a végrehajtást.

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 2003. december 3-i, jogerőssé vált ítéletében a lisszaboni büntetőbíróság öt év szabadságvesztés-büntetésre ítélte J.P. Lopes Da Silva Jorgét kábítószer-kereskedelemnek minősülő, 2002 áprilisa és júliusa között elkövetett cselekményeiért.
- 18 2006. szeptember 14-én e bíróság európai elfogatóparancsot bocsátott ki J. P. Lopes Da Silva Jorge ellen az említett büntetés végrehajtása céljából.
- 19 Ezt követően J. P. Lopes Da Silva Jorge Franciaországban telepedett le. Elmondása szerint 2009. július 11-én házasságot kötött egy francia állampolgárral, akivel azóta francia területen lakik. 2008. február 3. óta határozatlan időre szóló szerződés keretében regionális közúti fuvarozást végző gépkocsivezetőként dolgozik egy ebben a tagállamban letelepedett vállalkozásnál.
- 20 2010. május 19-én J. P. Lopes Da Silva Jorge telefonon közölt felhívásra megjelent a hatáskörrel rendelkező rendőri szerv előtt, amely ekkor foganatosította vele szemben az európai elfogatóparancsot, és tájékoztatta jogairól.
- 21 2010. május 20-án a cour d'appel d'Amiens [amiens-i fellebbviteli bíróság] (Franciaország) melletti főügyész, miután személyazonosítás céljából kihallgatta J. P. Lopes Da Silva Jorgét, valamint tájékoztatta az említett európai elfogatóparancs tartalmáról és a védekezéssel kapcsolatos jogairól, előzetes letartóztatásba helyezte őt.
- 22 2010. május 25-i ítéletével a cour d'appel d'Amiens szabadon bocsátotta és bírói felügyelet alá helyezte J. P. Lopes Da Silva Jorgét.
- 23 Az említett európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó alapeljárásban a cour d'appel d'Amiens melletti főügyész azt indítványozta, hogy J. P. Lopes Da Silva Jorgét adják át a kibocsátó igazságügyi hatóságoknak azzal az indokkal, hogy e hatóságok az említett elfogatóparancsot a törvényi követelményeknek megfelelően bocsátották ki, illetve a végrehajtás megtagadásának többek között a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 695-24. cikkében szereplő kötelező vagy mérlegelhető okai egyikét sem kell alkalmazni. A cour d'appel d'Amiens melletti főügyész – miután felkérték, hogy foglaljon állást a Bíróság által a C-123/08. sz. Wolzenburg-ügyben 2009. október 6-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-9621. o.) hatásáról – azzal érvelt, hogy J. P. Lopes Da Silva Jorgének joga van az azon feltételeket megállapító francia jogszabályra hivatkozni, amelyek fennállása esetén a hatáskörrel rendelkező hatóság megtagadhatja a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, vagyis joga van a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 695-24. cikkére hivatkozni. Az említett főügyész megjegyezte azonban, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának az említett cikkben szereplő, kizárólag a francia állampolgárokra vonatkozó oka a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának megfelelően mérlegelhető ok. Amint azt a Semmítőszék (Franciaország) büntető tanácsa 2007. február 7-i 07-80.162. sz. ítéletében (Bulletin criminel 39. sz.) kimondta, a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 695-24. cikke tehát kizárólag a francia állampolgárokra alkalmazható, azzal a feltétellel, hogy a hatáskörrel rendelkező francia hatóságok vállalják, hogy a büntetést maguk hajtják végre.
- 24 Ezzel szemben J. P. Lopes Da Silva Jorge azt kéri a kérdéseket előterjesztő bíróságtól, hogy tagadja meg az európai elfogatóparancs végrehajtását, és rendelje el a szabadságvesztés-büntetése Franciaországban történő végrehajtását. E tekintetben többek között azzal érvel, hogy a portugál igazságügyi hatóságoknak való átadása ellentétes lenne a Rómában, 1950. november 4-én kelt, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 8. cikkével. Aránytalan beavatkozást jelentene ugyanis a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogába, mivel francia állampolgárságú házastársával Franciaországban lakik, és e tagállamban egy francia vállalkozással kötött, határozatlan időre szóló szerződés keretében regionális közúti fuvarozást végző gépkocsivezetőként dolgozik. J. P. Lopes Da Silva Jorge a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott

ítéletre hivatkozva azt állítja továbbá, hogy a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 695-24. cikke annyiban, amennyiben kizárólag a francia állampolgárookra tartja fenn az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában szereplő mérlegelhető okát, ez utóbbi rendelkezés helytelen átültetésének minősül, mivel e rendelkezés azt is lehetővé teszi, hogy az említett okot az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamban lakó személyekre alkalmazzák. Ezenfelül szerinte ebből az következik, hogy az EUMSZ 18. cikk értelmében vett, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés valósul meg annyiban, amennyiben az említett nemzeti rendelkezés által a francia állampolgárok és a más tagállamok állampolgárai tekintetében az említett nemzeti rendelkezéssel bevezetett eltérő bánásmód nem igazolható objektív módon.

- 25 Ennélfogva az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a cour d'appel d'Amiens azt kérdezi, hogy a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 695-24. cikke – annyiban, amennyiben kizárólag a francia állampolgárok számára tartja fenn az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjában szereplő mérlegelhető ok alkalmazására vonatkozó lehetőséget –, figyelembe véve a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítéletet, megfelel-e a kerethatározat említett rendelkezésének és az EUMSZ 18. cikknek.
- 26 E körülmények között a cour d'appel d'Amiens felfüggesztette az eljárást és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) Ellentétes-e az [EUMSZ 18. cikkben] szereplő hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével az olyan nemzeti jogszabály, mint a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 695-24. cikke, amely a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának lehetőségét arra az esetre korlátozza, ha a keresett személy francia állampolgár, és a hatáskörrel rendelkező francia hatóságok vállalják a végrehajtást?
- 2) A végrehajtás megtagadásának a [2002/584] kerethatározat 4. cikke 6. pontjában szereplő oka belső jogban való végrehajtására vonatkozó elv a tagállamok mérlegelési mozgásterébe tartozik-e, vagy kötelező erejű, továbbá – különösen – a tagállamok elfogadhatnak-e olyan intézkedéseket, amelyek az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetéssel járnak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 27 Ezekkel az együtt vizsgálandó kérdésekkel az azokat előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját és az EUMSZ 18. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam az említett 4. cikk 6. pontjának átültetése keretében a más tagállamoknak a saját területén tartózkodó vagy lakó állampolgárait teljesen és automatikusan kizárva korlátozhatja azon helyzetek körét, amelyekben az európai elfogatóparancsot végrehajtó nemzeti igazságügyi hatóság megtagadhatja az e rendelkezés hatálya alá tartozó személy átadását.
- 28 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2002/584 kerethatározatnak – amint az különösen az 1. cikkének (1) és (2) bekezdéséből, valamint az (5) és (7) preambulumbekzdéséből kitűnik – az a célja, hogy a tagállamok közötti többoldalú kiadatási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén nyugvó átadásának rendszerével váltsa fel (lásd a C-303/05. sz. *Advocaten voor de Wereld* ügyben 2007. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-3633. o.] 28. pontját; a C-66/08. sz. *Kozłowski*-ügyben 2008. július 17-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6041. o.] 31. és 43. pontját; a fent hivatkozott *Wolzenburg*-ügyben hozott ítélet 56. pontját, valamint a C-261/09. sz. *Mantello*-ügyben 2010. november 16-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-11477. o.] 35. pontját).

- 29 Márpedig az említett elv a kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdése értelmében azt is magában foglalja, hogy a tagállamok főszabály szerint kötelesek végrehajtani az európai elfogatóparancsot (lásd ebben az értelemben a C-388/08. PPU. sz., Leymann és Pustovarov ügyben 2008. december 1-jén hozott ítélet [EBHT 2008., I-8983. o.] 51. pontját, a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 57. pontját, valamint a fent hivatkozott Mantello-ügyben hozott ítélet 36. és 37. pontját).
- 30 Jóllehet a kölcsönös elismerés elve a 2002/584 kerethatározat rendszerének alapjául szolgál, ezen elismerés nem jelent a kibocsátott elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó feltétlen kötelezettséget. Az említett kerethatározat rendszere ugyanis, amint az többek között a 4. cikkéből kitűnik, lehetőséget biztosít a tagállamoknak, hogy bizonyos helyzetekben megengedjék a hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóságok számára, hogy úgy határozzanak, hogy a kiszabott büntetést az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam területén kell végrehajtani (a C-306/09. sz. B-ügyben 2010. október 21-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-10341. o.]).
- 31 Ez különösen a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja alapján van így, amely az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető okát állapítja meg, amely alapján az európai elfogatóparancsot végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja a büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, ha a keresett személy „a végrehajtó tagállamban tartózkodik, amelynek [helyesen: annak] állampolgára vagy lakosa”, és ez az állam vállalja, hogy saját belső joga szerint végrehajtja a büntetést.
- 32 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadása e fakultatív okának többek között az a célja, hogy lehetőséget biztosítson az európai elfogatóparancsot végrehajtó igazságügyi hatóságnak arra, hogy különleges jelentőséget tulajdonítson az annak esélye növelésére vonatkozó lehetőségnek, hogy a keresett személy a vele szemben kiszabott büntetés letöltésekor visszailleszkedik a társadalomba (lásd a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 45. pontját, a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 62. és 67. pontját és a fent hivatkozott B-ügyben hozott ítélet 52. pontját).
- 33 Ezzel együtt e rendelkezés végrehajtásakor a tagállamok bizonyos terjedelmű mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek. Ugyanis az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam jogszerűen dönthet úgy, hogy csak azon személyek esetében kívánja elérni ezt a célt, akik korábban már bizonyították, hogy bizonyos fokban beilleszkedtek az említett állam társadalmába (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 61., 67. és 73. pontját).
- 34 Ennek megfelelően elfogadott, hogy a tagállamok a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának végrehajtása során a kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében szereplő alapvető szabály által meghatározott módon korlátozhatják azon helyzetek körét, amelyekben az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamként lehetőségük kell legyen az említett 4. cikk 6. pontjának hatálya alá tartozó személy átadásának megtagadására azzal, hogy e rendelkezés alkalmazását – amennyiben a keresett személy más tagállamnak az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésére alapított tartózkodási joggal rendelkező állampolgára – ahhoz a feltételhez kötik, hogy ez az állampolgár korábban már bizonyos ideig legalisan az említett végrehajtó tagállam területén tartózkodott (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 62. és 74. pontját).
- 35 Mindazonáltal amikor valamely tagállam végrehajtja a belső jogában a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját, figyelembe kell vennie azt a tényt, hogy e rendelkezés hatálya azon személyekre korlátozódik, akik „állampolgárai” az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamnak, illetve – ha nem állampolgárai az említett államnak – ott „tartózkod[na]k” vagy annak „lakosa[i]” (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 34. pontját).
- 36 Márpedig a „tartózkodik” és „lakosa” kifejezéseket egységesen kell értelmezni valamennyi tagállamban, mivel az uniós jog önálló fogalmaira vonatkoznak (lásd a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 41–43. pontját).

- 37 Egrészt a tagállamok, bár bizonyos terjedelmű mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amikor átültetik a belső jogukba a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját – amint az a jelen ítélet 33. pontjából kitűnik –, az említett kifejezéseknek nem adhatnak szélesebb jelentést annál, mint ami az említett rendelkezésnek a valamennyi tagállamban egységes értelmezéséből következik (lásd a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 43. pontját).
- 38 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a „tartózkodik” kifejezés nem értelmezhető kiterjesztően, azaz akként, hogy az európai elfogatóparancsot végrehajtó igazságügyi hatóság már pusztán amiatt is megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, hogy a keresett személy ideiglenesen a végrehajtó tagállam területén található (lásd a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 36. pontját).
- 39 Másrészt a tagállamok a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának a belső jogukba való átültetése során kötelesek tiszteletben tartani az EUMSZ 18. cikket.
- 40 Márpedig tekintettel többek között a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának a jelen ítélet 32. pontjában felidézett céljára, nevezetesen a valamely tagállamban szabadságvesztés-büntetésre ítélt személynek a társadalomba való visszailleszkedésére vonatkozó esély növelésére, az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam állampolgárait, és a más tagállamoknak az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamban lakó vagy tartózkodó, és ott beilleszkedett állampolgárait főszabály szerint nem szabad eltérő bánásmódban részesíteni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 68. pontját).
- 41 E körülmények között nem fogadható el, hogy az a keresett személy, aki az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamnak nem állampolgára, de bizonyos ideje ott tartózkodik vagy lakik, semmiképpen nem lehet az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállammal olyan kapcsolatban lévőnek tekinteni, amely igazolná az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának e mérlegelhető okára való hivatkozást (lásd a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 37. pontját).
- 42 Amint az a jelen ítélet 34. pontjából kitűnik, a Bíróság a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját az e rendelkezés alkalmazására vonatkozó különös feltételek megállapításával végrehajtó tagállam tekintetében már elismerte, hogy csakúgy, mint a saját állampolgárokra vonatkozó állampolgársági követelményt, a más tagállam állampolgáraitra öt évig tartó folyamatos tartózkodást előíró követelményt alkalmasnak kell tekinteni annak biztosítására, hogy a keresett személy az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamban a kellő mértékben beilleszkedett legyen (lásd a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 68. pontját).
- 43 Egyébiránt a Bíróság azt is kimondta, hogy ha valamely tagállam a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját az e rendelkezés alkalmazására vonatkozó különös feltételek megállapítása nélkül hajtja végre, az európai elfogatóparancsot végrehajtó igazságügyi hatóság feladata, hogy annak meghatározása érdekében, hogy valamely konkrét helyzetben fennáll-e a keresett személy és az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam között olyan kötődés, amelynek alapján megállapítható, hogy e személy a kerethatározat 4. cikkének 6. pontja értelmében az említett államban lakik vagy tartózkodik, átfogóan vizsgáljon több, e személy helyzetét jellemző objektív körülményt, így különösen a keresett személy tartózkodásának tartamát, jellegét és feltételeit, valamint a végrehajtó tagállamban fennálló családi és gazdasági kötelekeit (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Kozłowski-ügyben hozott ítélet 48. és 49. pontját, valamint a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 76. pontját).
- 44 A francia állampolgárokkal és a más tagállamok állampolgáraival való eltérő bánásmód igazolására azonban a francia kormány azzal érvel, hogy a 2002/584 kerethatározatban nem szerepel olyan mechanizmus, amely lehetővé tenné a tagállamok számára a más tagállamban kiszabott büntetések végrehajtását, mivel a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontja e tekintetben visszautal a

tagállamok jogára azzal, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadása e rendelkezésben szereplő okának alkalmazását ahhoz a feltételhez köti, hogy az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam vállalja, hogy „saját hazai joga szerint” végrehajtja a büntetést.

- 45 Márpedig – jegyzi meg a francia kormány – a hatályos belső joga alapján csak akkor vállalhatja a valamely elítélt személyre kiszabott büntetés végrehajtását, ha e személy francia állampolgár. Ugyanis más tagállamoktól eltérően a Francia Köztársaság nem részese a büntetőítéletek nemzetközi érvényességéről szóló, Hágában 1970. május 28-án kelt európai egyezménynek, illetve az Európai Közösségek tagállamai közötti, a külföldi büntetőítéletek végrehajtásáról szóló 1991. november 13-i egyezménynek. Ezzel szemben, csakúgy mint a többi tagállam, ratifikálta az elítélt személyek átszállításáról szóló, Strasbourgban 1983. március 21-én kelt európai egyezményt, amelynek 3. cikke (1) bekezdése a) pontjában az szerepel, hogy valamely büntetés végrehajtása érdekében csak az elítélt személy állampolgársága szerinti államba irányulóan kerülhet sor átszállításra.
- 46 A francia kormány hangsúlyozza, hogy éppen ez az oka annak, amiért az uniós jogalkotó elfogadta a 2008/909 kerethatározatot, amely többek között arra irányul, hogy kiterjessze az elítélt személyek átszállításának elvét a valamely tagállamban lakó személyekre. E kerethatározatot a 25. cikke alapján akkor kell az ítéletek végrehajtására alkalmazni, ha valamely tagállam a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. cikkének megfelelően vállalja az ítélet végrehajtását. Mindazonáltal a 2008/909 kerethatározat 29. cikke szerint a tagállamoknak 2011. december 5-ig kell a kerethatározat rendelkezéseit végrehajtani. Ezenfelül ugyanezen kerethatározat 28. cikkének (1) bekezdése szerint A 2011. december 5. előtt kézhez kapott kérelmekre továbbra is az elítélt személyek átszállításáról szóló, meglévő jogi aktusok az irányadók.
- 47 Mindazonáltal – amint azt a francia kormány maga is jelezte a Bíróság által a tárgyaláson feltett kérdésre adott válaszában, illetve amint arra a német és a holland kormány is hivatkozik –, bár az említett egyezmény 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi az ezen egyezményben részes államok számára, hogy kizárólag a saját állampolgáraik számára tartsák fenn a más államban kiszabott büntetés saját területen történő végrehajtásának lehetőségét, sem ezen egyezmény, sem a nemzetközi jog más szabálya nem kötelezi az említett államokat arra, hogy ilyen szabályt alkossanak.
- 48 Ennek megfelelően az Európai Bizottság a tárgyaláson azt állította – és ezt senki nem vitatta –, hogy az említett egyezmény 3. cikkének (4) bekezdése alapján az egyezményben részes valamennyi állam az Európa Tanács főtitkárához intézett nyilatkozatban bármikor úgy határozhat, hogy az egyezmény alkalmazása szempontjából az „állampolgár” kifejezés kiterjed az ezen állam területén tartózkodó vagy lakó olyan személyek bizonyos csoportjaira, akik nem rendelkeznek az említett állam állampolgárságával. A szerződő felek egy része – például a Dán Királyság, Írország, az Olasz Köztársaság, a Finn Köztársaság vagy Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága – tett is ilyen nyilatkozatot.
- 49 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a más tagállamban más tagállam állampolgárságával rendelkező személlyel szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetésnek az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállamban való végrehajtása állítólagos lehetetlensége nem igazolhatja az említett állampolgárral és a francia állampolgárokkal való, abból eredő eltérő bánásmódot, hogy az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjában szereplő mérlegelhető oka kizárólag a végrehajtó állam állampolgáraitra van fenntartva.
- 50 Következésképpen a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának a belső jogba való átültetése során a tagállamok az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértése nélkül nem korlátozhatják az európai elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának említett okát a saját állampolgáraikra, teljesen és automatikusan kizárva a más tagállamok azon állampolgárait, akik az európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam területén tartózkodnak vagy laknak, függetlenül attól, hogy ez utóbbiak milyen kapcsolatban vannak a végrehajtó tagállammal.

- 51 E megállapítás nem jelenti azt, hogy a kérdéses tagállamnak szükségszerűen meg kell tagadnia a területén tartózkodó vagy lakó személyekkel szemben kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását, hanem ha e személy ahhoz hasonló mértékben beilleszkedett az említett tagállam társadalmába, mint annak saját állampolgárai, az európai elfogatóparancsot végrehajtó igazságügyi hatóságnak lehetősége kell legyen annak vizsgálatára, hogy fennáll-e olyan jogszerű indok, amely igazolja az európai elfogatóparancsot kibocsátó tagállamban kiszabott büntetésnek az elfogatóparancsot végrehajtó tagállam területén történő végrehajtását.
- 52 Ebből következően, bár a tagállamok a 2002/584 kerethatározat 4. cikke 6. pontjának átültetése keretében dönthetnek úgy, hogy korlátozzák azon helyzetek körét, amelyekben az európai elfogatóparancsot végrehajtó nemzeti igazságügyi hatóság megtagadhatja az e rendelkezés hatálya alá tartozó személy átadását, erősítve ezzel az említett kerethatározat által a kölcsönös elismerés elvének megfelelően létrehozott átadási rendszert (a fent hivatkozott Wolzenburg-ügyben hozott ítélet 58. és 59. pontja), nem zárhatják ki teljesen és automatikusan az említett rendelkezés hatálya alól a más tagállamok saját területükön tartózkodó vagy lakó állampolgárait, függetlenül attól, hogy e személyek milyen kapcsolatban állnak velük.
- 53 Az ítélkezési gyakorlat szerint, bár a kerethatározatoknak az EU 34. cikk (2) bekezdésének b) pontja értelmében nincs közvetlen hatályuk, kötelező jellegük miatt a nemzeti hatóságok és különösen a nemzeti bíróságok mégis kötelesek a nemzeti jogot a kerethatározatnak megfelelően értelmezni (a C-105/03. sz. Pupino-ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-5285. o.] 33. és 34. pontja).
- 54 A belső jog alkalmazásakor tehát a tagállami bíróságok azt kötelesek a lehető legteljesebb mértékben úgy értelmezni, hogy figyelembe veszik a kerethatározat szövegét és célját, annak érdekében, hogy megvalósuljon az ez utóbbival elérni kívánt eredmény. A nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezésének e követelménye ugyanis az EUM-Szerződés rendszeréből következik, amennyiben lehetővé teszi a tagállami bíróságoknak, hogy az előttük folyamatban lévő ügyek elbírálása során a hatáskörüknek megfelelően biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését (lásd ebben az értelemben többek között a C-397/01-C-403/01. sz., Pfeiffer és társai egyesített ügyekben 2004. október 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8835. o.] 113. és 114. pontját, valamint a C-282/10. sz. Dominguez-ügyben 2012. január 24-én hozott ítélet 24. pontját).
- 55 Tény, hogy a nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezése ezen elvének vannak bizonyos korlátai. Ennek megfelelően az általános jogelvek korlátozzák a nemzeti bíróság azon kötelezettségét, hogy a belső jog irányadó szabályainak értelmezésekor és alkalmazásakor figyelembe vegye a kerethatározat tartalmát, továbbá e kötelezettség nem szolgálhat a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének alapjául (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Pupino-ügyben hozott ítélet 47. pontját, valamint a fent hivatkozott Dominguez-ügyben hozott ítélet 25. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 56 Mindazonáltal az uniós joggal összhangban álló értelmezés elve megköveteli, hogy a nemzeti bíróságok hatáskörük keretei között tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a belső jog egészére tekintettel és a belső jogban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával biztosítsák a szóban forgó kerethatározat teljes érvényesülését, és annak céljával összhangban álló eredményre jussanak (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Dominguez-ügyben hozott ítélet 27. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 57 Az alapügyben a kérdéseket előterjesztő bíróságnak ebből a célból nemcsak a 2002/584 kerethatározat átültetésére irányuló rendelkezéseket kell figyelembe vennie, hanem a belső jog azon elveit és rendelkezéseit is, amelyek a bíróság által a nemzeti jogban tiltott hátrányos megkülönböztetéshez fűzhető következményekre vonatkoznak, például olyan következményekre, amelyek lehetővé teszik e bíróság számára, hogy orvosolja az említett hátrányos megkülönböztetést, amíg a jogalkotó meghozza a megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket.

- 58 Ha lehetőség van a nemzeti jog ilyen alkalmazására, e bíróság feladata, hogy megvizsgálja, hogy az alapügyben a keresett személy és az európai elfogatóparancsot végrehajtó állam között az e személy helyzetét jellemző objektív körülmények átfogó értékelése alapján fennáll-e olyan kellően szoros kapcsolat – például családi, gazdasági vagy szociális –, amely bizonyítja az említett állam társadalmába való olyan mértékű beilleszkedését, amelynek következtében ténylegesen ezen állam állampolgárának helyzetéhez hasonló helyzetben van.
- 59 A fentiek összességére tekintettel a feltett kérdésekre azt kell válaszolni, hogy a 2002/584 kerethatározat 4. cikkének 6. pontját és az EUMSZ 18. cikket úgy kell értelmezni, hogy bár a tagállamok az említett 4. cikk 6. pontjának átültetése keretében dönthetnek úgy, hogy korlátozzák azon helyzetek körét, amelyekben az európai elfogatóparancsot végrehajtó nemzeti igazságügyi hatóság megtagadhatja az e rendelkezés hatálya alá tartozó személy átadását, nem zárhatják ki teljesen és automatikusan az említett rendelkezés hatálya alól a más tagállamok saját területükön tartózkodó vagy lakó állampolgárait, függetlenül attól, hogy e személyek milyen kapcsolatban állnak velük.
- 60 A kérdéseket előterjesztő bíróság köteles a belső jog egészére tekintettel és a belső jogban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával a lehető legteljesebb mértékben úgy értelmezni e jogot, hogy figyelembe veszi a 2002/584 kerethatározat szövegét és célját, annak érdekében, hogy biztosítsa e kerethatározat teljes érvényesülését, és olyan megoldást válasszon, amely megfelel az e kerethatározattal elérni kívánt célnak.

A költségekről

- 61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB kerethatározat 4. cikkének 6. pontját és az EUMSZ 18. cikket úgy kell értelmezni, hogy bár a tagállamok az említett 4. cikk 6. pontjának átültetése keretében dönthetnek úgy, hogy korlátozzák azon helyzetek körét, amelyekben az európai elfogatóparancsot végrehajtó nemzeti igazságügyi hatóság megtagadhatja az e rendelkezés hatálya alá tartozó személy átadását, nem zárhatják ki teljesen és automatikusan az említett rendelkezés hatálya alól a más tagállamok saját területükön tartózkodó vagy lakó állampolgárait, függetlenül attól, hogy e személyek milyen kapcsolatban állnak velük.

A kérdéseket előterjesztő bíróság köteles a belső jog egészére tekintettel és a belső jogban elfogadott értelmezési módszerek alkalmazásával a lehető legteljesebb mértékben úgy értelmezni e jogot, hogy figyelembe veszi a 2002/584 kerethatározat szövegét és célját, annak érdekében, hogy biztosítsa e kerethatározat teljes érvényesülését, és olyan megoldást válasszon, amely megfelel az e kerethatározattal elérni kívánt célnak.

Aláírások